

RUIMTELIJKE ONDERBOUWING

“Vesting en Belfort Vossenbergh”

NL.IMRO.1894.OMG0108-VG01

Vastgesteld

Document: Ruimtelijke onderbouwing “Vesting en Belfort Vossenbergh”

IDN-code: NL.IMRO.1894.OMG0108-VG01

Status: Vastgesteld

Datum: 11 september 2019

Aanvrager: Stichting Dorpsoverleg Meijel

Auteur: De heer ing. P.W.M. van de Ligt



Bureau Leefomgeving
Schoolstraat 7
5961 EE HORST
077 – 208 60 99
info@bureauleefomgeving.nl
www.bureauleefomgeving.nl

INHOUDSOPGAVE

I INLEIDING.....	2
1.1 Aanleiding en doel van het project.....	2
1.2 Ligging van het projectgebied	3
1.3 Het vigerende bestemmingsplan	4
2 BESCHRIJVING BESTAANDE SITUATIE	6
2.1 Historische beschrijving.....	6
2.2 Huidige situatie.....	6
3 PLANBESCHRIJVING	8
4 BELEIDSKADER	12
4.1 Inleiding	12
4.2 Rijksbeleid	12
4.3 Provinciaal beleid.....	14
4.4 Gemeentelijk beleid	17
5 RANDVOORWAARDEN / RESULTATEN ONDERZOEKEN.....	20
5.1 Inleiding	20
5.2 Milieuaspecten.....	20
5.3 Waterparagraaf.....	25
5.4 Kabels en leidingen.....	26
5.5 Natuur	27
5.6 Archeologie en cultuurhistorie.....	28
5.8 Verkeer en parkeren.....	29
5.9 Niet-gesprongen explosieven	29
6 UITVOERBAARHEID.....	32
6.1 Economische uitvoerbaarheid	32
6.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid.....	32
7 PROCEDURE.....	33

BIJLAGEN

Separate bijlagen:

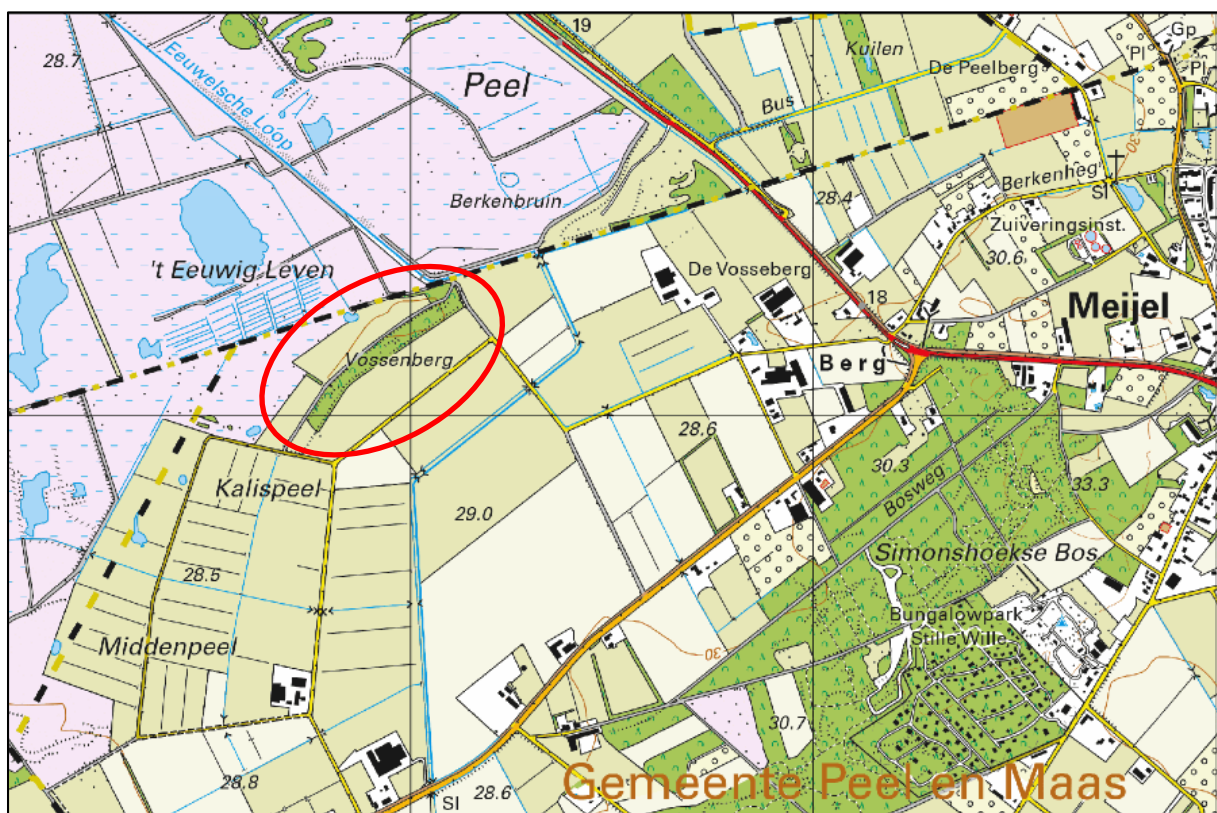
- Landschappelijk inpassingsplan (Plattelandscoöperatie)
- Quickscan flora & fauna en passende beoordeling (Ecologica)

I INLEIDING

I.1 Aanleiding en doel van het project

Op de Vossenbergr in Meijel, gelegen in c.q. aan de rand van de Groote Peel, zijn, als onderdeel van de Peel-Raamstelling, drie S-kazematten, twee B-kazematten en de ruïne van een G-kazemat uit de Tweede Wereldoorlog gelegen. Dit complex is redelijk gaaf bewaard gebleven. Naast deze kazematten waren er op de Vossenbergr ook houten versterkingen en loopgraven. Deze elementen van het complex zijn echter door de jaren heen verloren gegaan.

Door de redelijke gaafheid van het complex en de cultuurhistorische waarde in verband met militaire geschiedenis, architectuur en materiaalgebruik is de Vossenbergr aangewezen als rijksmonument.



Afbeelding I. Ligging Vossenbergr ten opzichte van Meijel

In april 2012 verscheen de notitie “Peelbeleving in de Peelvenen”, uitgebracht door het Toeristisch Ondernemers Platform (TOP) Brabant. In deze notitie wordt onder andere ingezet op de realisatie van Peeltroeven, twaalf in totaal. Aan de hand van drie hoofdthema’s: turf(winning), hoogveen en oorlog dient bij elke Peeltroef het verhaal van de betreffende locatie verteld te worden. Al deze Peeltroeven samen bieden dan de ultieme Peelbeleving.

In samenwerking met de ondernemers van het Peelvennootschap, een samenwerkingsverband van toeristisch-recreatieve ondernemers in de Peel, is door TOP Brabant het rapport “Toerisme en recreatie als economische factor in de Peelvenen” opgesteld. Daarin zijn de twaalf locaties opgenomen die aangewezen kunnen worden als Peeltroef, waaronder de Vossenbergr.

Op 4 maart 2015 werd Peeltroef de Vossenbergh door het netwerk Natuur en Recreatie van de Stichting Dorpsoverleg Meijel geadopteerd als één van de te realiseren Peeltroeven in de Peel. Dit netwerk heeft al verschillende projecten en vele ideeën om natuur en landschap in Meijel op de kaart te zetten en te beleven, uitgevoerd.

Het project “Vesting en Belfort Vossenbergh” betreft het realiseren van deze unieke Peeltroef op de Vossenbergh. Het gebied kent vanuit het oorlogsverleden namelijk een rijke geschiedenis. Naast deze geschiedenis betreft het ook uit landschappelijk, natuur- en cultuurhistorisch oogpunt een uniek gebied, dat het verdient om meer aandacht te krijgen. Het project omvat dan ook het opwaarderen en deels het terugbrengen in originele staat van de kazematten, het terugbrengen van (delen van) de loopgraven en het realiseren van een uitkijktoren (een Belfort). Fiets- en wandelroutes die ook nu al de Vossenbergh aandoen, worden daarnaast geoptimaliseerd. Ter ondersteuning van deze beoogde ontwikkelingen zal ten slotte in de toekomst een parkeerterrein in de nabijheid van de Vossenbergh worden aangelegd.

De Vossenbergh maakt onderdeel uit van het planologisch regime van het bestemmingsplan “Buitengebied Peel en Maas” en is daarin voorzien van een natuurbestemming. Op basis van het vigerende bestemmingsplan is de uitvoering van het project “Vesting en Belfort Vossenbergh” niet direct mogelijk want het primaat binnen de natuurbestemming ligt niet op de beoogde intensievere vorm van recreatie, maar op behoud en ontwikkeling van natuur. Daarnaast is het binnen de natuurbestemming niet toegestaan om te bouwen; het opknappen van de kazematten, alsook de oprichting van een uitkijktoren is derhalve niet toegestaan.

De gemeente Peel & Maas heeft desondanks aangegeven bereid te zijn medewerking te verlenen aan het verwezenlijken van het project “Vesting en Belfort Vossenbergh” middels het verlenen van een omgevingsvergunning voor het afwijken van het bestemmingsplan. Door middel van het bepaalde in artikel 2.1, lid 1, sub c, in combinatie met artikel 2.12, lid 1 van de Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht), kan worden afgeweken van het bestemmingsplan.

Middels het verlenen van een omgevingsvergunning voor het afwijken van het bestemmingsplan, kan van het vigerende bestemmingsplan worden afgeweken indien het project niet in strijd is met een goede ruimtelijke ordening (artikel 2.12, lid 2 van de Wabo). Door middel van deze ruimtelijke onderbouwing wordt onderbouwd waarom in het geval van verwezenlijking van het project “Vesting en Belfort Vossenbergh” sprake is van een goede ruimtelijke ordening en dus in afwijking van het bestemmingsplan kan worden vergund.

1.2 Ligging van het projectgebied

De Vossenbergh is gelegen ten westen van de kern Meijel, op de percelen kadastraal bekend als de gemeente Meijel, sectie D, nummers 136, 137, 138, 141, 142, 143 en 144. Dit gebied wordt als “het projectgebied” aangemerkt. Het gebied bevindt zich in c.q. aan de rand van het Natura2000-gebied van de Groote Peel en wordt ontsloten via een zandpad wat aansluit op de verharde weg Vossenbergh.

In noordelijke richting kenmerkt de omgeving zich als een natuurgebied. In de overige richtingen kenmerkt de omgeving zich door het (gedeeltelijk extensieve) agrarische grondgebruik. Agrarische bebouwing, afgewisseld met enkele burgerwoningen, bevindt zich pas op grotere afstand van de Vossenbergh. De Vossenbergh en directe omgeving kenmerken zich derhalve door het ontbreken van bebouwde functies.

Ten oosten van de Vossenbergh ligt de provinciale weg N279, welke de kern van Meijel verbindt met Asten en de snelweg A67. Ten zuiden van de Vossenbergh ligt de Nederweerderdijk, welke de kern van Meijel verbindt met Nederweert en de snelweg A2.

1.3 Het vigerende bestemmingsplan

De Vossenbergrand en omgeving maken onderdeel uit van het planologisch-juridisch regime van het bestemmingsplan "Buitengebied Peel en Maas" van de gemeente Peel en Maas (vastgesteld door de gemeenteraad op 5 november 2013, onherroepelijk na uitspraak Raad van State 24 december 2014).

Volgens het vigerende bestemmingsplan is de Vossenbergrand bestemd als 'Natuur'. Daarnaast is het gebied bestemd met de dubbelbestemmingen 'Waarde – Natura 2000' en deels met 'Waarde – Archeologie 4', alsook met de gebiedsaanduidingen 'Milieuzone – Grondwaterbeschermingsgebied Roerdalslenk zone 3', 'Ecologische hoofdstructuur', 'Reconstructiewetzone – extensiveringsgebied' en 'Wro-zone – wijzigingsgebied 6 bn'.



Afbeelding 2. Uitsnede verbeelding vigerend bestemmingsplan (donkergroen bestemming 'Natuur' en lichtgroen bestemming 'Agrarisch')

De voor 'Natuur' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

- de instandhouding van de aanwezige natuurlijke, landschappelijke, cultuurhistorische, archeologische en/of abiotische waarden;
- het behoud, herstel en/of de ontwikkeling van natuurwetenschappelijke waarde en/of ecologische waarde;
- extensief agrarisch grondgebruik;
- de opbouw van het landschap;
- instandhouding van bos met de daarop afgestemde bosbouw en houtproductie;
- waterlopen, waterpoelen en waterpartijen;
- zandpaden ten behoeve van extensief dagrecreatief medegebruik en/of onderhoud en beheer;
- groenvoorzieningen;
- boven- en/of ondergrondse waterhuishoudkundige voorzieningen.

Op de voor 'Natuur' aangewezen gronden mag niet worden gebouwd.

De voor 'Waarde – Archeologie 4' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor de instandhouding en bescherming van de archeologische waarden en oudheidkundige waardevolle elementen, in het bijzonder voor AMK-terreinen met een hoge archeologische verwachtingswaarde.

De voor 'Waarde – Natura 2000' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor de bescherming en instandhouding van de op en/of in deze gronden voorkomende ecologische waarden.

De realisatie van het project "Vestiging en Belfort Vossenbergh" is niet mogelijk op grond van het vigerende bestemmingsplan. Ten eerste is uitsluitend extensief dagrecreatief medegebruik toegestaan. In het kader van dit project zal het recreatief gebruik echter intensiveren. Ten tweede is het oprichten van gebouwen binnen de bestemming 'Natuur' niet toegestaan. In het kader van dit project zullen de kazematten echter opgeknapt worden en een uitkijktoren worden opgericht.

2 BESCHRIJVING BESTAANDE SITUATIE

2.1 Historische beschrijving

Toen in 1939 de oorlogsdreiging vanuit Duitsland steeds sterker werd, wilde de Nederlandse regering een 90 kilometer lange linie aanleggen als strategische beveiliging. Dat werd de Peel-Raamstelling, van Grave aan de Maas via De Rips, Griendtsveen, Helenaveen, Meijel en Nederweert tot aan de Belgische grens bij Dorplein.

Boven de spoorlijn Eindhoven – Venlo werd dat het anti-tankkanaal of Defensiekanaal, eigenlijk het verlengde van het Kanaal van Deurne en de Helenavaart. Ten zuiden van de spoorlijn moesten moerassen, aspergeversperringen en waterwerken de vijandige troepen een tijdje tegenhouden. Op sommige plaatsen werden echter kazematten gebouwd, zoals op de Vossenbergh.

Het strategische belang van de Vossenbergh was enerzijds gelegen in de (on)toegankelijk van de zandrug, en anderzijds gelegen in het overzicht dat de hoger gelegen Vossenbergh bood over het strategische landschap. De Vossenbergh was dan ook van groot strategisch belang en diende daarom verdedigd te worden. Daartoe zijn er in '39-'40 zeven kazematten gebouwd, waarvan er anno 2019 nog vijf overleefd staan.

Het complex is redelijk gaaf bewaard gebleven en bestaat tegenwoordig nog uit drie S-kazematten, twee B-kazematten en de ruïne van een G-kazemat, welke het enige overgebleven exemplaar in Limburg is. Al deze zes kazematten (inclusief de ruïne) zijn benoemd tot rijksmonument.

Naast deze kazematten waren er op de Vossenbergh ook houten versterkingen en loopgraven. Die kan men tussen de bomen nauwelijks meer terugvinden. Het hout is vergaan en op de Vossenbergh werden in de oorlog her en der diepe kuilen gegraven om paarden in te stallen, onttrokken aan het zicht en beschermd tegen invordering. De loopgraven zijn hierdoor dichtgegooid.

In mei 1940 zijn er in Meijel nauwelijks gevechtshandelingen geweest, de Nederlandse militairen trokken zich op bevel zonder slag of stoot terug in de richting van Asten en Helmond. In 1944 maakten zowel de Duitsers als de geallieerden afwisselend gebruik van het complex op de Vossenbergh, zowel vanwege de sterkte als vanwege de gunstige ligging tegen de veilige Peel.

2.2 Huidige situatie

De Vossenbergh, gelegen in c.q. aan de rand van de Groote Peel, ten westen van de kern Meijel, is circa 560 meter lang en 60 meter breed. Het betreft een beboste verhoging in het verder overwegend open landschap.

Direct ten noorden van de Vossenbergh bevindt zich de Groote Peel, een Natura2000-gebied. De Groote Peel vormt tezamen met de nabijgelegen Deurnsche- en Mariapeel het restant van wat eens een uitgestrekt oerlandschap was van levend hoogveen. De Peelvenen werden grotendeels afgegraven tot op de zandondergrond. De Groote Peel is samen met de Deurnsche- en Mariapeel de zuidelijkste representant van de vlakke subatlantische hoogvenen, die elders en ook in de Peelregio door afgraving, ontginning en verveningen grotendeels zijn verdwenen. In de Groote Peel is in het verleden wel turf gewonnen, maar het gebied is vervolgens niet in cultuur gebracht.

De Groote Peel wordt gekenmerkt door een complex van horsten en slenken. Het gebied kent daardoor een grote landschappelijke afwisseling van open vochtige en droge heideterreinen, pijpestrootjessavannen, struwelen en bosjes en

moerassige laagten met veenputten en plaatselijk bossen en natte heide. Door eerdere vernattingmaatregelen zijn verschillende grote plassen ontstaan.



Afbeelding 3. Zicht op Groote Peel vanaf de Vossenberg



Afbeelding 4. Ontginningslandschap ten noorden van de Vossenberg

De Peelvenen zijn in het overige gebied rondom de Vossenberg wel ontgonnen tot op de zandondergrond en daarna in agrarisch gebruik genomen. Het landschap kenmerkt zich dan ook als een ontginningslandschap met een grootschalige en planmatige opzet. Het belangrijkste visueel-ruimtelijke kenmerk is de grote mate van openheid en het ontbreken van bebouwing. Dit in combinatie met het rechtlijnige karakter van de aanwezige beplanting, sloten en het wegenpatroon.



Afbeelding 5. De Vossenberg gezien vanaf het zandpad er naar toe

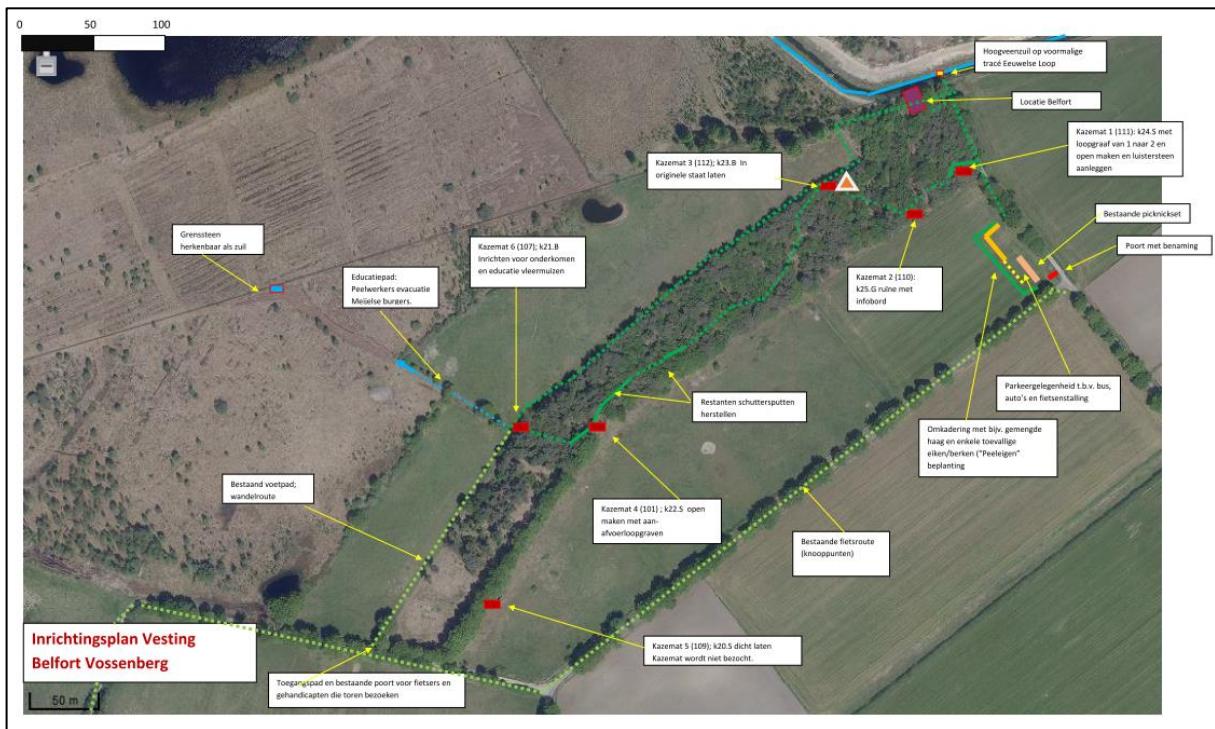


Afbeelding 6. Kazemat op de Vossenberg

De Vossenberg vormt een beboste strook tussen het agrarische gebied en de Groote Peel en is als zodanig zeer herkenbaar in het landschap. Het bos op de Vossenberg bestaat hoofdzakelijk uit een aangeplante dennenopstand. Verspreid op de Vossenberg bevinden zich de zes kazematten. Vanaf de weg Vossenberg loopt een zandpad naar de Vossenberg. Hier ligt thans een kleine parkeerplaats van waaruit diverse wandelroutes beginnen over de Vossenberg en door de Groote Peel. Ook is de locatie aangesloten op fietsroutes.

3 PLANBESCHRIJVING

De hoofddoelstelling van het project “Vesting en Belfort Vossenberg” is het realiseren van een Peeltroef, die een extra dimensie geeft aan de beleving van de Groote Peel, zijn cultuurhistorische waarden “bloot legt” en bezoekers informeert. De cultuurhistorie vormt hierin een belangrijke basis; daarnaast zijn ook de natuurlijke/ecologische historie, het oorlogsverleden en de connectie met de bekende kunstenaar Joseph Beuys van wezenlijk belang. Zeker in het kader van educatie (denk aan onderwijs en opvoeding) kan dit project een wezenlijke bijdrage leveren aan het vergroten van onze waarden en idealen (hoe gaan we om met onze natuur, hoe willen we onze aarde achter laten voor de volgende generatie, hoe verwezenlijken we onze idealen en wat kunnen we leren van het verleden?).



Afbeelding 7. Inrichtingsplan project “Vesting en Belfort Vossenberg”

In het project is een splitsing gemaakt in hoofdscoptes en onderliggende scoptes. Het projectresultaat is gericht op een maximale realisatie van zowel de hoofdscoptes als de onderliggende scoptes.

Het project kent de volgende hoofd scoptes:

- renovatie en inrichten van de kazematten;
- loopgraven terugbrengen;
- uitkijktoren (incl. Aktion im Moor);

Het project kent de volgende onderliggende scoptes:

- slaap-/overwinteringsplaats vleermuizen;
- kunstwerk Peeltroef;
- grenssteen;
- informatieborden en panelen;
- bomen/beplanting Vossenberg;
- parkeerterrein;
- leer-, informatie- en struinpad;

- liberation route met luistersteen;
- opwaardering fiets-/wandelroutes;

Binnen het projectgebied, in totaal 3 ha groot, zijn zes kazematten gelegen en zijn de sporen uit het oorlogsverleden nog te voelen. De zes kazematten zijn allen opgenomen in de lijst van rijksmonumenten. Al met al een basis die met creativiteit en inzet zal leiden tot het opwaarderen van dit gebied waardoor de kwaliteit van het gebied een impuls krijgt. Deze kwaliteitsslag zal ongetwijfeld leiden tot een intensere beleving van de Peel; een impuls ook om de herkenbaarheid, leesbaarheid van onze oorlogsgeschiedenis, cultuur- en kunsthistorie, natuur en landschap te vergroten. Ook educatief gezien zal dit een project van hoge waarde zijn.

Het project “Vesting en Belfort Vossenbergh” omvat het opwaarderen en deels het terugbrengen in originele staat van de aanwezige kazematten, het terugbrengen van loopgraven en verbindingen en het realiseren van een uitkijktoren (Belfort). Deze uitkijktoren over de Groote Peel en de Peeldorpen zal grote bijdrage leveren aan de “Peelbeleving”. Daarnaast zullen de verschillende ruimtes van de uitkijktoren ingericht worden en hierdoor een educatieve/voorlichtende functie krijgen.

Fiets- en wandelroutes die ook nu al de Vossenbergh aandoen, worden geoptimaliseerd en de mogelijkheid om deze plek aan te doen via de Liberationroute en een te ontwikkelen “Peelraamstellingsroute” worden onderzocht en indien mogelijk gerealiseerd.

Even buiten de stelling op slechts enkele honderden meters ligt kazemat 104. De kazemat die een belangrijke rol speelde in de geboorte van de ecokunst. De plek waar Joseph Beuys zijn “Aktion im Moor” hield. Het ligt in de bedoeling om in één van de ruimtes van het Belfort (met uitzicht op deze kazemat) aandacht te besteden aan Joseph Beuys en de geboorte van de ecokunst.

Opwaarderen kazematten en herstellen loopgraven

Per kazemat wordt beschreven wat de uit te voeren werkzaamheden zijn.

De entree van kazemat 1 wordt aangegeven middels een te plaatsen informatiebordje, welke bij elke kazemat komt met hierop specifieke informatie van die plek.

De schietgaten van de eerste kazematten, welke thans zijn dichtgemetseld, worden open gemaakt en voorzien van een stalen deur. Als beleving naar deze kazemat zal een loopgraaf van ongeveer 10 meter lengte en 2 meter breed worden hersteld. De grond naar de loopgraaf toe zal worden opgehoogd. Door de loopgraaf eenvoudig te houden (zijantbeschoeiing met palen en planken) is er een sfeer vanuit vroegere tijden.



Afbeelding 8. Sfeerimpressie loopgraaf

Kazemat 2 is de unieke G-kazemat, nu nog slechts een ruïne. Deze ruïne wordt opener gemaakt qua begroeiing, maar verder zijn er geen andere ingrepen aan de orde.

Aan kazemat 3 zal niets gebeuren.

Kazemat 4 ligt in een omgeving waar de structuur van loopgraven nog herkenbaar is. Deze kazemat wordt net als kazemat 1 open gemaakt en de loopgraven hersteld.

Aan kazemat 5 zal niets gebeuren. Sterker nog, deze kazemat zal niet in de routestructuur worden opgenomen en daardoor niet bezocht worden door het publiek.

Kazemat 6 zal geheel gericht zijn op natuureducatie en in het bijzonder op vleermuizen, waarvoor de kazemat wordt ingericht. Kazematten blijken goede plaatsen te zijn voor het overwinteren van vleermuizen. Ze zijn donker en vrij constant van temperatuur. Er wordt geen deur aangebracht die te openen is voor publiek. Het is immers niet de bedoeling dat er voortdurend mensen in en uit lopen. De rust is voor ongestoorde winterslaap van groot belang. Er wordt een luik aangebracht met bovenin een kier waardoor vleermuizen wel vrij toegang hebben.

Realisatie uitkijktoren

Het beeldmerk van de Peeltroef Vossenbergh is de realisatie van een uitkijktoren van 23,2 meter hoog tegen de grens met Noord-Brabant. De uitkijktoren is daarmee lager dan de hoogste toppen van de omliggende bomen en dus niet zichtbaar vanuit het omringende landschap. Het Belfort heeft een eenvoudige robuuste vorm, geïnspireerd op de kazematten. Het oogt tamelijk massief, maar biedt een lichte en prettige route naar boven. De voet van de uitkijktoren is bedacht in beton ($11,3 \times 8 \text{ m} = 90 \text{ m}^2$). Door een extra opstorting boven de funderingsplaat komt de entree van de uitkijktoren een stuk boven maaiveld te liggen. Weer een duidelijke referentie naar de kazematten en een goede overgang tussen het landschap en de toren.

De uitkijktoren wordt ook een richt- c.q. oriëntatiepunt voor de omgeving. Iedereen die onderweg is in het gebied ziet de toren van grote afstand en wordt hierdoor uitgenodigd de Vossenbergh te bezoeken en de toren te beklimmen. Iedereen krijgt hiermee de kans om de ruime omtrek van de Vossenbergh en Groote Peel vanuit de lucht te bekijken.

Recreatie

Het gehele gebied was vanuit verleden een bosopslag, waar na de oorlog dennen aan toegevoegd werden. Om het oorspronkelijke beeld weer te verkrijgen wordt een groot gedeelte van de dennen in het bos gerooid, waarmee de overige loofbeplanting zich meer kan ontwikkelen en er een meer spannend bosgebied ontstaat, waar men door heen struint, en op de route de kazematten ontdekt en het verleden kan lezen.

De recreatieroute loopt door het halfopen bos en geeft door middel van boomstammen die pleksgewijs langs het pad liggen -zowel links als rechts- de route aan door het gebied. Dit hoeft niet overal, want veelal zal door het belopen de route wel zichtbaar zijn. Ook hier is eenvoudig het beste, verder geen paaltjes en andere zaken, die het beeld verstoren, dat ook niet past in de sfeer van de vroegere tijden.

Vanuit kazemat 6 heeft de wandelaar zicht het evacuatiepad en op de grenssteen Limburg – Noord-Brabant. Dit pad, dat niet alleen deel uitgemaakte van de evacuatieleroute van inwoners van Meijel richting Noord-Brabant, maar dat ook intensief gebruikt werd door Peelwerkers om bij hun “turfakker” te komen. Het pad zal ingericht worden als een educatief pad waar het verhaal van de evacuatie en het winnen van turf verteld zal worden.

Ook de relatie met kazemat 104 en de verbinding naar kunstenaar Joseph Beuys zal hier visueel gemaakt worden wat zal terugkomen in de ruimtes van het Belfort.

Naar verwachting zullen na realisatie van het project 7.500 tot 10.000 recreanten per jaar de Vossenbergh bezoeken.



Afbeelding 9. De Vossenbergh gezien vanaf het zandpad er naar toe



Afbeelding 10. Zandpad richting de Vossenbergh

Realisatie parkeerterrein

Ter ondersteuning van de opwaardering van het projectgebied zal een parkeerterrein in de toekomst moeten worden gerealiseerd. De exacte locatie is thans nog niet bekend. In de te verlenen omgevingsvergunning ter realisatie van het project zal een voorwaarde worden opgenomen dat er maximaal 2 jaar lang geparkeerd mag worden langs het zandpad. Binnen die termijn moet een locatie zijn gevonden voor een permanent parkeerterrein.

4 BELEIDSKADER

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden de op het projectgebied van toepassing zijnde beleidskaders behandeld. Gemeenten zijn immers niet geheel vrij in het voeren van hun eigen beleid. Rijk en provincie geven met het door hen gevoerde beleid de kaders aan waarbinnen gemeenten kunnen opereren. In de volgende paragraaf wordt ingegaan op het van toepassing zijnde rijksbeleid. In de daarop volgende paragraaf komt het provinciaal beleid aan bod. In paragraaf 4.4 volgt ten slotte het van toepassing zijnde beleid van de gemeente Peel en Maas.

4.2 Rijksbeleid

Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

Op 13 maart 2012 is de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) door de rijksoverheid vastgesteld ter vervanging van de Nota Ruimte (2004). In de SVIR staan de nationale plannen voor ruimte en mobiliteit.

In de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte schetst het kabinet hoe Nederland er in 2040 uit moet zien: concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig. De Rijksoverheid richt zich op nationale belangen, zoals een goed vestigingsklimaat, een degelijk wegennet en waterveiligheid.

Tot 2028 heeft het kabinet in de SVIR drie Rijksdoelen geformuleerd:

- de concurrentiekracht vergroten door de ruimtelijk-economische structuur van Nederland te versterken. Dit betekent bijvoorbeeld een aantrekkelijk (internationaal) vestigingsklimaat;
- de bereikbaarheid verbeteren;
- zorgen voor een leefbare en veilige omgeving met unieke natuurlijke en cultuurhistorische waarden.

De provincies en gemeenten krijgen in het ruimtelijke en mobiliteitsbeleid meer bevoegdheden. Bijvoorbeeld op het gebied van landschappen, verstedelijking en het behoud van groene ruimte. Provincies en gemeenten zijn volgens het Rijk beter op de hoogte van de situatie in de regio en de vraag van bewoners, bedrijven en organisaties. Daardoor kunnen zij beter afwegen wat er in een gebied moet gebeuren.

Het Rijk is verantwoordelijk voor een goed systeem van ruimtelijke ordening inclusief zorgvuldige, transparante ruimtelijke en infrastructurele besluiten. Dat betekent dat het systeem zo ingericht moet zijn dat integrale planvorming en besluitvorming op elk schaalniveau mogelijk is en dat bestaande en toekomstige belangen goed kunnen worden afgewogen. Gebruikswaarde, toekomstwaarde en belevingswaarde zijn hier onderdeel van. Het gaat dan zowel om belangen die conflicteren als belangen die elkaar versterken.

Het Rijk benoemt 13 nationale belangen; hiervoor is het Rijk verantwoordelijk en wil het resultaten boeken. Deze belangen zijn gelijkwaardig aan elkaar en beïnvloeden elkaar onderling. In de SVIR is een eerste integrale afweging gemaakt van deze belangen. Dit heeft als gevolg dat het Rijk in gebieden of projecten een gebieds- of projectspecifieke afweging zal maken. Indien nodig maakt het Rijk duidelijk welke nationale belangen voorgaan.

Het initiatief betreft het opknappen van het complex de Vossenbergh in combinatie met het recreatief beter inrichten van het gebied met daarbij de realisatie van een uitkijktoren. Gezien de aard en omvang van het project en het regionale c.q. gemeentelijke karakter heeft het initiatief geen invloed op de gestelde doelen van het Rijk en bovendien voorziet de SVIR niet in onderwerpen die op het projectgebied van toepassing zijn. Dit houdt in dat voor het initiatief geen beperkingen

vanuit de SVIR gelden. In algemene zin kan worden opgemerkt dat het initiatief ondersteunend is aan het recreatieve-toeristische netwerk en de bereikbaarheid vanuit de regio hieromtrent verbeterd.

Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)

De SVIR (zie hiervoor) bepaalt welke kaderstellende uitspraken zodanig zijn geformuleerd dat deze bedoeld zijn om beperkingen te stellen aan de ruimtelijke besluitvormingsmogelijkheden op lokaal niveau. Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) bevestigt in juridische zin die kaderstellende uitspraken. Met het Barro geeft het Rijk algemene regels voor bestemmingsplannen. Doel van dit besluit is bepaalde onderwerpen uit de SVIR te verwezenlijken.

Door middel van het Barro worden voor een aantal specifieke onderwerpen algemene regels gesteld ten behoeve van de verwerking in bestemmingsplannen. In het SVIR is aangegeven wat het nationale belang is van het stellen van regels voor deze onderwerpen. Het Barro stelt in eerste instantie regels voor het project Mainportontwikkeling Rotterdam, het kustfundament, grote rivieren, de Waddenzee en het waddengebied, defensie en erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde. Op een later moment zal het besluit worden aangevuld met andere onderwerpen uit de SVIR.

De algemene regels in het Barro hebben vooral een conserverend/beschermend karakter waardoor geformuleerde nationale belangen niet belemmerd worden door ontwikkelingen die middels bestemmingsplannen mogelijk worden gemaakt. Voor een aantal onderwerpen geeft het Barro de opdracht dan wel de mogelijkheid aan provincies om bij provinciale verordening regels te stellen.

Het Barro voorziet in onderwerpen die op het projectgebied van toepassing zijn, namelijk het beleid ten aanzien van het Nationaal Natuurnetwerk. Het Nationaal Natuurnetwerk (NNN), de opvolger van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), is een Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing en ontwikkeling van dit natuurnetwerk. De provincie Limburg heeft in hun ruimtelijk beleid het projectgebied in dat kader aangewezen als 'Goudgroene natuurzone'. De geformuleerde nationale belangen van het NNN zijn derhalve van toepassing op het projectgebied (zie nadere uitwerking paragraaf 4.3 en 5.5).

Ladder voor duurzame verstedelijking

In de SVIR is de "Ladder voor duurzame verstedelijking" geïntroduceerd. De ladder ondersteunt gemeenten en provincies in vraaggerichte programmering van hun grondgebied, het voorkomen van overprogrammering en de keuzes die daaruit volgen. De ladder is juridisch vastgelegd in het Besluit ruimtelijke ontwikkeling (Bro).

Sinds invoering van de ladder is er veel jurisprudentie ontstaan en is er veel over geschreven. De ladder werd als te ingewikkeld ervaren en zorgde voor veel onderzoekskosten. Per 1 juli 2017 is de regeling daarom gewijzigd. De drie treden uit de oorspronkelijke tekst worden losgelaten en vervangen door de volgende tekst:

"De toelichting bij een bestemmingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, bevat een beschrijving van de behoefte aan die ontwikkeling, en, indien het bestemmingsplan die ontwikkeling mogelijk maakt buiten het bestaand stedelijk gebied, een motivering waarom niet binnen het bestaand stedelijk gebied in die behoefte kan worden voorzien".

Het opknappen van de kazematten in combinatie met het recreatief beter inrichten van de Vossenbergtoren betreffen geen stedelijke ontwikkelingen. De natuurfunctie blijft de hoofdfunctie, maar ondergeschikt daaraan wordt de recreatieve, cultuurhistorische en educatieve functie opgewaardeerd. Onderdeel van deze ontwikkelingen vormt de oprichting van een uitkijktoren. Dit betreft de enige bebouwde ontwikkeling in het kader van het project. Deze uitkijktoren heeft juist alleen meerwaarde als onderdeel van het project en is daarom onlosmakelijk verbonden met de Groote Peel en de natuurfunctie. In dat opzicht betreft ook de oprichting van de uitkijktoren geen stedelijke ontwikkeling.

Aangezien de ontwikkelingen geen stedelijke ontwikkelingen betreffen is een toets aan de Ladder voor duurzame verstedelijking niet aan de orde.

4.3 Provinciaal beleid

Provinciaal Omgevingsplan Limburg 2014

Op 12 december 2014 hebben Gedeputeerde Staten het POL2014, met bijbehorend plan-MER, de omgevingsverordening Limburg 2014 en het Provinciaal verkeers- en vervoersprogramma vastgesteld. Allemaal als onderdeel van een integrale omgevingsvisie. Deze documenten zijn op 16 januari 2015 in werking getreden.

In het POL2014 komen alleen die zaken aan bod, die er op provinciaal niveau echt toe doen en die vragen om regionale oplossingen. Dat sluit aan bij de basisfilosofie en ook bij aanpak de van de rijksoverheid die zich beperkt tot een 13-tal nationale ruimtelijke belangen. Zo veel mogelijk ligt de verantwoordelijkheid bij gemeenten en andere partners die met hun lokale kennis prima maatwerk kunnen leveren.

In het POL2014 staan de fysieke kanten van het leef- en vestigingsklimaat centraal. Belangrijke uitdagingen zijn het faciliteren van innovatie, het aantrekkelijk houden van de regio voor jongeren en arbeidskrachten, het versnellen van de energietransitie, de fundamenteel veranderde opgaven op het gebied van wonen en voorzieningen, de leefbaarheid van kernen en buurten en het inspelen op de klimaatverandering.

De belangrijke principes in het Limburgs omgevingsbeleid zijn:

1. Kwaliteit staat centraal. Dat komt tot uiting in het koesteren van de gevarieerdheid van Limburg onder het motto 'meer stad, meer land', het bieden van ruimte voor verweving van functies, in kwaliteitsbewustzijn, en in dynamisch voorraadbeheer dat moet resulteren in een nieuwe vorm van groeien. Algemene principes voor duurzame verstedelijking sluiten hierop aan, zoals de ladder van duurzame verstedelijking en de prioriteit voor herbenutting van cultuurhistorische en beeldbepalende gebouwen.
2. Uitnodigen staat centraal. Dat gaat meer over de manier waarop we samen met onze partners dat voortreffelijke leef- en vestigingsklimaat willen realiseren. Met instrumenten op maat en ruimte om te experimenteren. De provincie wil hierbij selectief zijn: het POL richt zich alleen op die zaken die er op provinciaal niveau echt toe doen en vragen om regionale oplossingen.

De grote variatie in omgevingskwaliteiten is een kenmerk en sterk punt van Limburg. Om daaraan recht te doen, is in het POL2014 het provinciale grondgebied onderverdeeld in zeven soorten gebieden, elk met eigen herkenbare kernkwaliteiten. Voor elk gebied liggen er heel verschillende opgaven en ontwikkelingsmogelijkheden.

	Zone	Essentie
Bebouwd gebied	Stedelijk centrum	De grotere binnensteden, gekenmerkt door een mix aan functies die deze gebieden een vitaal, stedelijk karakter geeft. Deze gebieden zijn cruciaal voor de aantrekkingskracht en uitstraling van Limburg.
	Overig bebouwd gebied	Gemengde woon/werkgebieden met een duidelijke binding met het omliggende landelijk gebied, met lokale of regionale voorzieningen.
	Bedrijventerreinen	Specifiek ingerichte gebieden voor grotere bedrijvigheid.
Landelijk gebied	Goudgroene natuurzone	Gebieden waar natuur en natuurontwikkeling het primaat hebben vanwege de voorkomende waardevolle flora en fauna, vaak van (inter)nationale betekenis.
	Zilvergroene natuurzone	Landbouwgebieden waar grote kansen liggen voor ontwikkeling van natuurwaarden.

	Bronsgroene landschapszone	Beekdalen en gebieden met steilere hellingen met een grote variatie aan functies, in hoge mate bepalend voor het beeld van het Limburgs landschap. Omvat ook het winterbed van de Maas.
	Buitengebied	Alle andere gronden in het landelijk gebied, vaak met een agrarisch karakter. Met ruimte voor doorontwikkeling van agrarische bedrijven.

Volgens de POL-kaart 'Zonering Limburg' ligt het projectgebied binnen het landelijk gebied – goudgroene natuurzone. Dit betreft het Limburgse deel van het Nationale Natuurnetwerk en omvat de belangrijkste bos- en natuurgebieden, waaronder de Natura2000-gebieden, inclusief de reeds gerealiseerde areaaluitbreidingen natuur, én de nog te realiseren areaaluitbreidingen natuur. De begrenzing van de Goudgroene natuurzone is vrij nauwkeurig vastgelegd, maar kan op bestemmingsplanniveau ook andere functies bevatten.



Afbeelding 11. Zonering POL 2014

In de Goudgroene natuurzone staat beschermen en versterken van de natuur centraal, met bijzondere aandacht voor de Natura2000-gebieden en de natuurbeken. Ook de hydrologisch gevoelige natuurgebieden (waaronder de natte parels) vragen om aandacht. De provincie Limburg wil recreatief medegebruik van de natuur optimaliseren. Van belang is een goede maatschappelijke verankering van natuur(beleid).

Het initiatief draagt bij aan het toeristisch-recreatieve netwerk van het Natura2000-gebied de Groote Peel en de Peelregio in zijn algemeenheid. Door de realisatie van de uitkijktoren in combinatie met de overige functies vindt ter plaatse een enorme recreatieve impuls plaats. Het betreft echter geen grootschalig initiatief dat nadelige

gevolgen heeft voor de natuur. De effecten van het initiatief op de natuur zijn onderzocht en beschreven in paragraaf 5.5. Het initiatief past in de gebiedsdoelstellingen uit de Goudgroene natuurzone.

In het POL2014 wordt daarnaast gesteld dat de landschappelijke en culturele kwaliteit beter vermarkt moet worden, als een onderscheidend toeristisch product. Met name in en rond de Peel, Peelbergen en de Maasduinen moeten de kansen voor het verder ontwikkelen van de sectoren wellness, toerisme en recreatie benut worden. Er moet geïnvesteerd worden in een aantrekkelijk sociaal en cultureel klimaat met voldoende voorzieningen. Kansen om dit te combineren met een versterking van het toeristisch product moeten optimaal benut worden.

De terugloop van voorzieningen in het landelijk gebied zet door. Verschillende gemeenten zetten daarbij in op een begeleide ontwikkeling van dit proces, resulterend in behoud van voorzieningen in perspectiefrijke gebieden.

Het initiatief leidt tot een betere vermarktbaarheid van het recreatieve product van de Peel en past daarom in de recreatieve doelstellingen zoals de provincie deze in het POL2014 heeft verwoord.

Omgevingsverordening Limburg 2014

Bij het POL2014 hoort de Omgevingsverordening Limburg. De juridische doorwerking van het omgevingsbeleid wordt in deze verordening geregeld. Naast bepalingen die voor iedereen gelden (gedragsregels), bevat de Omgevingsverordening ook een hoofdstuk "Ruimte", waarin instructieregels naar gemeenten zijn opgenomen. De te maken regionale bestuursafspraken worden in de Omgevingsverordening Limburg geborgd. De Omgevingsverordening Limburg 2014 is, net als het POL, op 12 december 2014 vastgesteld door Provinciale Staten en is per 16 januari 2015 in werking getreden.

De Omgevingsverordening Limburg was een samenvoeging van de Provinciale milieuverordening, de Wegenverordening, de Waterverordening en de Ontgrondingenverordening. De Omgevingsverordening Limburg is op 1 januari 2011 in werking getreden. In 2014 is de Omgevingsverordening opnieuw gewijzigd, vanwege de vaststelling van POL2014, waarin is bepaald dat er een nieuw hoofdstuk "Ruimte" aan de Omgevingsverordening wordt toegevoegd. Dat hoofdstuk "Ruimte" is gericht op de doorwerking van het ruimtelijke beleid van POL2014 naar gemeentelijke ruimtelijke plannen.

Het POL2014 zet sterk in op het zoveel mogelijk concentreren van nieuwe stedelijke ontwikkelingen binnen bestaand stedelijk gebied. In de omgevingsverordening komt dit tot uiting in de Ladder voor duurzame verstedelijking (artikel 2). Daarin wordt gesteld dat een ruimtelijk plan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, rekening houdt met het bepaalde in artikel 3.1.6, tweede lid, van het Bro. Daarbij worden tevens de mogelijkheden van herbenutting van leegstaande monumentale en beeldbepalende gebouwen, zoals bedoeld in artikel 2.2.3 van de omgevingsverordening onderzocht. De toelichting bij het ruimtelijk plan bevat een verantwoording over de wijze waarop hieraan invulling is gegeven. Een uitwerking van de ladder duurzame verstedelijking is in paragraaf 4.2 opgenomen.

In de Omgevingsverordening wordt de bescherming van de Goudgroene natuurzone verwoord in artikel 2.6.2: "Een ruimtelijk plan dat betrekking heeft op een gebied dat deel uitmaakt van de Goudgroene natuurzone, maakt geen nieuwe activiteiten dan wel wijziging van bestaande activiteiten mogelijk die de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied aantasten." Als gevolg van het project worden de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied niet aangetast zoals verwoord in artikel 2.6.2.

In de artikelen 2.6.3 tot en met 2.6.7 zijn de overige randvoorwaarden, eisen en verplichtingen opgenomen. Artikel 2.6.3 'Ontwikkelingen van groot openbaar belang', artikel 2.6.4 'Saldobenadering bij samenhangende ontwikkelingen', artikel 2.6.5 'Kleinschalige ingrepen' en artikel 2.6.6 'Wijzigen van de begrenzing' zijn in het kader van het initiatief niet van toepassing of relevant aangezien het project niet voldoet aan de gestelde eisen van het betreffende artikel.

4.4 Gemeentelijk beleid

Structuurvisie buitengebied

In december 2011 is de Structuurvisie buitengebied door de gemeenteraad vastgesteld. Hierin is het bestaande beleid van dat moment (Structuurplan 2008, VAB beleid, uitwerking LKM, archeologiebeleid, Structuurvisie IV en Glas) samengebracht. De structuurvisie bevat grotendeels een voortzetting van het bestaand beleid.

De structuurvisie omvat een visie op het gehele buitengebied van de voormalige gemeenten Kessel, Helden, Maasbree en Meijel, om samen tot één beleid voor het buitengebied te komen. De structuurvisie kent een grote mate van gedetailleerdheid en vormde daarmee de basis voor het vigerende bestemmingsplan.

Binnen het Structuurplan 2008 zijn verschillende gebiedstypen gedefinieerd, welke zijn overgenomen in de structuurvisie. Het projectgebied ligt in de gebiedstype bos- en natuurgebied. Wat betreft de ruimtelijke, functionele en landschappelijke aspecten zijn voor dit gebiedstype de volgende beleidsuitspraken relevant:

Doel ruimtelijk-landschappelijk

- Versterking van de landschappelijke karakteristiek bestaande uit een besloten boslandschap en/of half open natuurlandschap van bos met heide, veen of zand;
- Speciale aandacht is hierbij vereist voor de zonering van recreatie;
- Behoud van de relatief besloten bos- en natuurgebieden;
- Realisatie van een robuust besloten tot lokaal half open landschappelijk raamwerk in de vorm van de ecologische hoofdstructuur;
- Realisatie van rafelige bosranden;
- Realisatie van een landschappelijk raamwerk voor verschillende vormen van recreatie aan de rand van bos- en natuurgebieden.

Ontwikkeling ruimtelijk-functioneel

- Behoud, herstel en ontwikkeling van de natuurlijke kwaliteiten van de bos- en natuurgebieden door een gericht, gevarieerd, extensief bosbeheer. Dit beheer richt zich op de omvorming van naaldbos in loofbos en het versterken van gradiënten op overgangen in het landschap;
- Waar mogelijk wordt natuur- en landschapsontwikkeling gestimuleerd;
- Nieuwe economische dragers zijn toelaatbaar aan de randen. Ze dienen dan wel het landschappelijk raamwerk verder te versterken;
- Bieden van ruimte voor water in natte bos- en natuurgebieden.

Het projectgebied bevindt zich aan de rand van het bos- en natuurgebied en leent zich op basis van de gemeentelijke structuurvisie ideaal voor (nieuwe) recreatieve (economische) dragers. Het landschap van het bos- en natuurgebied wordt door het initiatief beter beleefbaar gemaakt en versterkt door de landschappelijke inpassing van het gebied¹. Het initiatief voldoet daarmee aan de gemeentelijke structuurvisie.

De structuurvisie behandelt verder een aantal thematische onderwerpen, zoals toerisme en recreatie. Ten aanzien van recreatie en toerisme wordt een onderscheid gemaakt tussen dagrecreatie en verblijfsrecreatie. Het project heeft betrekking op dagrecreatie aangezien in dit geval geen overnachtingsmogelijkheden worden gerealiseerd.

¹ Plattelandscoöperatie, Landschapsinrichting- en belevingsplan Vesting en Belfort Vossenbergh, 20 juli 2018 met correcties 14 november 2018

De aanwezigheid van dagrecreatieve voorzieningen kan grote invloed hebben op de aantrekkelijkheid van het gebied voor zowel dag- als verblijfstoeristen. De aard van dagrecreatieve voorzieningen kan afhankelijk van het gebied en de doelgroep sterk verschillen.

Indien nieuwe voorzieningen worden toegelaten, dient dit gebiedsspecifiek en functiespecifiek te worden benaderd. Alleen in gebieden waar de draagkracht voldoende is en de nieuwe functie geen hinder veroorzaakt kan ruimte worden geboden aan oprichting van nieuwe dagrecreatieve voorzieningen.

De belangrijkste criteria die gehanteerd zullen worden voor de toelaatbaarheid zijn:

- Het initiatief mag geen aantasting betekenen van bestaande natuur, landschappelijke, cultuurhistorische, abiotische en archeologische waarden.
- Er mag geen sprake zijn van onevenredige verkeerskundige effecten.
- Geen milieuhygiënische belemmeringen opleveren voor omliggende functies.
- Het initiatief moet een tegenprestatie leveren gericht op het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit welke gebaseerd wordt op het ter plaatse geldend gebiedstype.
- De nieuwe toeristisch-recreatieve functie moet een duidelijke meerwaarde hebben ten opzichte van de bestaande toeristisch-recreatieve structuur in de regio. “Meer van hetzelfde” moet vermeden worden.

Aan de gestelde voorwaarden uit de structuurvisie wordt voldaan voor het toestaan van de nieuwe dagrecreatieve functie, alhoewel in dit geval niet specifiek sprake is van een nieuwe functie. Het initiatief heeft betrekking op het opwaarderen van een bestaande dagrecreatieve functie, er vindt immers in beperktere mate reeds dagrecreatie plaats op de Vossenbergh.

Het initiatief dient juist plaats te vinden op deze bijzondere plek met zijn hoge cultuurhistorische en natuurlijke waarde. Bestaande waarden worden niet aangetast, maar waar nodig versterkt. Uit verkeerskundig oogpunt bestaan er geen belemmeringen door de aanleg van een parkeerterrein in de toekomst en ook uit milieuhygiënisch oogpunt bestaan er geen belemmeringen, zo blijkt uit hoofdstuk 5. Uit landschappelijk oogpunt is sprake van een tegenprestatie door het landschappelijk inpassen van de locatie.

Het initiatief voor de oprichting van een uitkijktoren is uniek voor de gemeente Peel en Maas. Aan de Maas is een zelfde uitkijktoren gerealiseerd met een fraai uitzicht over het Maasdal. Door ook een uitkijktoren aan de rand van de Peel te plaatsen wordt ook dit landschapstype zichtbaar vanuit de lucht.

Kwaliteitskader buitengebied Peel & Maas

Het Limburgs Kwaliteitsmenu van de provincie heeft zijn uitwerking naar lokaal niveau gekregen in het Kwaliteitskader buitengebied Peel & Maas. Het doel van het kwaliteitskader is het bieden van een instrument om noodzakelijke en/of wenselijke ontwikkelingen in het buitengebied te kunnen combineren met kwaliteitsverbetering. Het Kwaliteitskader buitengebied Peel & Maas is onderdeel van de Structuurvisie buitengebied.

In de Structuurvisie buitengebied is vastgelegd dat er voor diverse ontwikkelingen mogelijkheden zijn met toepassing van een extra tegenprestatie. De tegenprestatie dient te bestaan uit een landschappelijke inpassing. Daarnaast is er in veel gevallen een aanvullende kwaliteitsverbetering (AK) van toepassing. Deze kwaliteitsverbetering dient te bestaan uit fysieke maatregelen die bijdragen aan het versterken van het landschap waarbinnen de maatregelen genomen worden. Dat kan zijn sloop, aanleg van natuur, versterking van het landschap, extra investering in architectonische kwaliteit. In het Kwaliteitskader buitengebied Peel & Maas wordt de hoogte van de aanvullende kwaliteit nader uitgewerkt. Per gebiedstypologie is bepaald of en hoeveel maal aanvullende kwaliteit er gevraagd wordt.

De Vossenbergh ligt in gebiedstypologie ‘bos- en natuurgebieden’. Ontwikkelingen binnen dit gebiedstypologie betreffen maatwerk. Er is dus geen sprake van een kwantitatieve eis van basiskwaliteit of Aanvullende kwaliteitsverbetering, maar

een kwalitatieve oplossing. De kwalitatieve verbetering van het projectgebied vindt plaats door de locatie te voorzien van een gedegen landschappelijke inpassing (zie hoofdstuk 3).

5 RANDVOORWAARDEN / RESULTATEN ONDERZOEKEN

5.1 Inleiding

Alvorens het project “Vesting en Belfort Vossenbergh” kan worden gerealiseerd dient rekening gehouden te worden met (milieu-)aspecten vanuit de omgeving en op de omgeving. Het onderzoek naar de milieuaspecten bodem, geluid, lucht, externe veiligheid en milieuzonering voor het projectgebied wordt in de navolgende paragrafen beschreven. Eveneens is gekeken naar de gevolgen van het initiatief voor de aspecten archeologie, leidingen en infrastructuur, natuur, flora en fauna, waterhuishouding en verkeer. De hieruit voortkomende bevindingen worden in onderstaande paragrafen toegelicht.

5.2 Milieuaspecten

5.2.1 Bedrijven en milieuzonering

Milieuzonering is het aanbrengen van een noodzakelijke ruimtelijke scheiding tussen milieubelastende en milieugevoelige functies ter bescherming of vergroting van de kwaliteit van de leefomgeving.

Bedrijven en instellingen zijn verplicht te voldoen aan de eisen uit het Activiteitenbesluit, dan wel een omgevingsvergunning te hebben voor de exploitatie van het bedrijf, waarbij rekening gehouden dient te worden met omliggende woonbebouwing. Door middel van de milieuwet- en regelgeving wordt (milieu)hinder in woongebieden zoveel mogelijk voorkomen. Indien woningbouw wordt gerealiseerd in de directe omgeving waar milieugevoelige objecten zijn toegelaten, dan dient rekening gehouden te worden met de bestaande rechten van deze bedrijven.

Als hulpmiddel voor de inpassing van bedrijvigheid in haar fysieke omgeving of van gevoelige functies nabij bedrijven, heeft de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), in samenwerking met de Ministeries van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer en Economische zaken, in 2009 een indicatieve bedrijvenlijst opgesteld.

Deze indicatieve bedrijvenlijst geeft richtafstanden, gebaseerd op de omgevingskwaliteit zoals die wordt nagestreefd in een rustige woonwijk of gemengd gebied (zijnde o.a. het buitengebied).

De volgende milieubelastende functies bevinden zich in de omgeving van het projectgebied (afstand gemeten tussen het projectgebied en betreffende bestemmings- c.q. bouwvlak):

- Grondgebonden agrarisch bedrijf Berg 6, afstand tot projectgebied 412 meter
- Grondgebonden agrarisch bedrijf Vossenbergh 3, afstand tot projectgebied 490 meter
- Intensieve veehouderij Nederweerderdijk 10, afstand tot projectgebied 650 meter;
- Agrarisch verwant bedrijf Nederweerderdijk 8, afstand tot projectgebied 690 meter

Grondgebonden agrarische bedrijven

Betreffende bouwvlakken zijn beide bestemd als ‘Agrarisch - Grondgebonden’. Binnen deze bouwvlakken zijn grondgebonden agrarische bedrijven toegestaan. Een grondgebonden agrarisch bedrijf heeft betrekking op een akkerbouwbedrijf, melkveehouderij of een paardenhouderij.

Voor een akkerbouwbedrijf (Akkerbouw en fruitteelt) geldt dat op basis van de indicatieve bedrijvenlijst de volgende richtafstanden moeten worden aangehouden:

- geur: 10 meter
- stof: 10 meter
- geluid: 30 meter
- gevaar: 10 meter

Voor een melkveehouderij (Fokken en houden van rundvee) geldt dat op basis van de indicatieve bedrijvenlijst de volgende richtafstanden moeten worden aangehouden:

- geur: 100 meter
- stof: 30 meter
- geluid: 30 meter
- gevaar: 0 meter

Voor een paardenhouderij (Paardenfokkerijen) geldt dat op basis van de indicatieve bedrijvenlijst de volgende richtafstanden moeten worden aangehouden:

- geur: 50 meter
- stof: 30 meter
- geluid: 30 meter
- gevaar: 0 meter

De grootste richtafstand bedraagt 100 meter. Afstand van het projectgebied tot betreffende bouwvlakken bedraagt respectievelijk 412 en 490 meter. Aan de grootste richtafstand wordt derhalve ruimschoots voldaan. Er kan gesteld worden dat ten aanzien van het aspect milieuzonering deze milieubelastende functies geen beperkingen opleveren voor het initiatief. Een goed woon- en leefklimaat kan ter plaatse van het projectgebied voor wat betreft deze grondgebonden agrarische bedrijven gegarandeerd worden. Anderzijds worden door het initiatief deze agrarische bedrijven niet in hun bedrijfsvoering c.q. activiteiten beperkt.

Intensieve veehouderij

Betreffend bouwvlak is bestemd als 'Agrarisch – Intensieve veehouderij'. Binnen dit bouwvlak is een intensieve veehouderij toegestaan. Een intensieve veehouderij heeft betrekking op een varkenshouderij, pluimveehouderij, vleeskalverhouderij of overige dieren.

Voor een varkenshouderij (Fokken en houden van varkens) geldt dat op basis van de indicatieve bedrijvenlijst de volgende richtafstanden moeten worden aangehouden:

- geur: 100 meter
- stof: 30 meter
- geluid: 30 meter
- gevaar: 0 meter

Voor een pluimveehouderij (Fokken en houden van pluimvee) geldt dat op basis van de indicatieve bedrijvenlijst de volgende richtafstanden moeten worden aangehouden:

- geur: 200 meter
- stof: 50 meter
- geluid: 50 meter
- gevaar: 0 meter

Voor een vleeskalverhouderij (Fokken en houden van rundvee) geldt dat op basis van de indicatieve bedrijvenlijst de volgende richtafstanden moeten worden aangehouden:

- geur: 100 meter
- stof: 30 meter
- geluid: 30 meter
- gevaar: 0 meter

Voor overige dieren (Fokken en houden van overige dieren) geldt dat op basis van de indicatieve bedrijvenlijst de volgende richtafstanden moeten worden aangehouden:

- geur: 200 meter
- stof: 30 meter
- geluid: 50 meter
- gevaar: 0 meter

De grootste richtafstand bedraagt 200 meter. Afstand van het projectgebied tot betreffend bouwvlak bedraagt 650 meter. Aan de grootste richtafstand wordt derhalve ruimschoots voldaan. Er kan gesteld worden dat ten aanzien van het aspect milieuzonering deze milieubelastende functie geen beperkingen opleveren voor het initiatief. Een goed woon- en leefklimaat kan ter plaatse van het projectgebied voor wat betreft deze intensieve veehouderij gegarandeerd worden. Anderzijds wordt door het initiatief dit agrarisch bedrijf niet in hun bedrijfsvoering c.q. activiteiten beperkt.

Agrarisch verwante bedrijvigheid

Betreffend bouwvlak is bestemd als 'Bedrijf – Agrarisch verwant' met de aanduiding 'specifieke vorm van bedrijf – 51'. Binnen dit bouwvlak is een agrarisch verwant bedrijf toegestaan, met in het bijzonder een groothandel in diervoeders.

Voor een agrarisch verwant bedrijf (Dienstverlening t.b.v. de landbouw - algemeen) geldt dat op basis van de indicatieve bedrijvenlijst de volgende richtafstanden moeten worden aangehouden:

- geur: 30 meter
- stof: 10 meter
- geluid: 50 meter
- gevaar: 10 meter

Voor een groothandel in diervoeders (Groothandel in akkerbouwproducten en veevoeders) geldt dat op basis van de indicatieve bedrijvenlijst de volgende richtafstanden moeten worden aangehouden:

- geur: 30 meter
- stof: 30 meter
- geluid: 50 meter
- gevaar: 30 meter

De grootste richtafstand bedraagt 50 meter. Afstand van het projectgebied tot betreffend bouwvlak bedraagt 690 meter. Aan de grootste richtafstand wordt derhalve ruimschoots voldaan. Er kan gesteld worden dat ten aanzien van het aspect milieuzonering deze milieubelastende functie geen beperkingen opleveren voor het initiatief. Een goed woon- en leefklimaat kan ter plaatse van het projectgebied voor wat betreft dit bedrijf gegarandeerd worden. Anderzijds wordt door het initiatief dit bedrijf niet in hun bedrijfsvoering c.q. activiteiten beperkt.

5.2.2 Bodem- en grondwaterkwaliteit

Uitgangspunt van een goede ruimtelijke ordening is dat de bodemkwaliteit geschikt is voor het beoogde gebruik.

Ter plaatse van het projectgebied worden de kazematten opgeknapt en overige herstelwerkzaamheden uitgevoerd aan het complex, een uitkijktoren gerealiseerd en een gedeelte wordt ingericht als parkeerterrein. De bodemingreep blijft beperkt tot de grondwerkzaamheden voor het openmaken van de loopgraven en het aanbrengen van de fundering van de uitkijktoren. Er is op basis van de Wet milieubeheer of het Activiteitenbesluit derhalve geen eindsituatie bodemonderzoek noodzakelijk. De gebruiksfunctie wordt bij de realisatie van het project niet gevoeliger, waardoor geen verkennend bodemonderzoek uitgevoerd hoeft te worden.

Opgemerkt wordt dat eventueel grondverzet ten behoeve van de realisatie van het project wel moet voldoen aan het Besluit bodemkwaliteit.

5.2.3 Wegverkeerslawaaï

Een ruimtelijke ontwikkeling, waarbij sprake is van de realisatie van een geluidsgevoelig object, dient te worden getoetst aan de Wet geluidhinder. Het project voorziet niet in de realisatie van geluidsgevoelige objecten. Wettelijke eisen ten aanzien van wegverkeerslawaaï of spoorweglawaaï die gesteld worden vanuit de Wet geluidhinder zijn dan ook niet van toepassing.

5.2.4 Luchtkwaliteit

Effect op luchtkwaliteit

Op basis van de Wet luchtkwaliteit, als onderdeel van de Wet milieubeheer, gelden kwaliteitseisen voor de luchtkwaliteit. Deze kwaliteitseisen zijn door middel van grenswaarden voor de diverse luchtverontreinigingscomponenten vastgelegd. Deze grenswaarden gelden overal in de buitenlucht. Er wordt onderscheid gemaakt tussen projecten die 'Niet in betekende mate' (NIBM) en 'In betekende mate' (IBM) bijdragen. Projecten die NIBM bijdragen aan de luchtkwaliteit kunnen zonder verdere toetsing aan de grenswaarden uitgevoerd worden.

Als een project ervoor zorgt dat de concentratie PM₁₀ of NO₂ met meer dan 3% van de grenswaarde verhoogd (oftewel meer dan 1,20 µg/m³ bijdraagt), draagt het project IBM bij aan de luchtkwaliteit en dient een luchtkwaliteitsonderzoek uitgevoerd te worden om de precieze effecten op de luchtkwaliteit in beeld te brengen.

De verkeersaantrekkende werking als gevolg van de realisatie van het project is zeer beperkt. Uitgaande van een jaarlijks bezoekersaantal van 7.500 tot 10.000 bezoekers, welke voornamelijk in de zomerperiode (bestaande uit 183 dagen) het projectgebied zullen aandoen, bedraagt het gemiddeld aantal bezoekers in het hoogseizoen 41 tot 55 per dag. Er is bepaald dat deze bezoekers maximaal 78 voertuigbewegingen per dag genereren (38 auto's en 1 bus).

Bij toepassing van de NIBM-tool (versie 15 mei 2018) blijkt dat bij een verkeerstoename van het planvoornemen met een weekdaggemiddelde van 39 motorvoertuigen dat de grens van 1,20 µg/m³ niet wordt overschreden. Uit de tool blijkt dat de maximale bijdrage van het extra verkeer maar 0,01 respectievelijk 0,09 µg/m³ bedraagt.

Worst-case berekening voor de bijdrage van het extra verkeer als gevolg van een plan op de luchtkwaliteit

Jaar van planrealisatie		2019
Extra verkeer als gevolg van het plan		
Extra voertuigbewegingen (weekdaggemiddelde)		78
Aandeel vrachtverkeer		3,0%
Maximale bijdrage extra verkeer	NO ₂ in µg/m ³	0,09
	PM ₁₀ in µg/m ³	0,01
Grens voor "Niet In Betekenende Mate" in µg/m ³		1,2
Conclusie		
De bijdrage van het extra verkeer is niet in betekende mate; geen nader onderzoek nodig		

Achtergrondwaarden

In het kader van een goede ruimtelijke ordening dient te worden gezien of de luchtkwaliteit ter plaatse voldoende is voor de realisatie van het project.

Rondom het projectgebied bevinden zich diverse wegen als emissiebronnen van luchtverontreinigende stoffen (uitlaatgassen van verkeer). Deze bronnen zijn opgenomen in de achtergrondconcentraties, zoals die door het RIVM jaarlijks in kaart worden gebracht. Normaal gesproken zijn er in het oosten en zuiden van Nederland geen knelpunten op het gebied van de luchtkwaliteit met betrekking tot fijn stof en stikstofdioxide te verwachten. De grootschalige concentratiekaart Nederland (GCN) geeft per km-vak de huidige achtergrondconcentraties weer.

Volgens de kaarten van het RIVM bedraagt momenteel de concentratie fijn stof ($PM_{2.5}$) ter plaatse $11,2 \mu\text{g}/\text{m}^3$, de concentratie fijn stof (PM_{10}) $18,3 \mu\text{g}/\text{m}^3$ en de concentratie stikstofdioxide (NO_2) $16,7 \mu\text{g}/\text{m}^3$. In de Wet milieubeheer is de jaargemiddelde grenswaarde voor $PM_{2.5}$ $25 \mu\text{g}/\text{m}^3$, terwijl de jaargemiddelde grenswaarde voor PM_{10} $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$ bedraagt. Voor NO_2 bedraagt de jaargemiddelde grenswaarde eveneens $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Volgens de kaarten van het RIVM is de luchtkwaliteit ter plaatse voldoende.

5.2.5 Geur

Geur kan in de leefomgeving hinder veroorzaken en brengt om die reden ook gezondheidsrisico's met zich mee. Geurhinder kan leiden tot lichamelijke klachten, zoals hoofdpijn, misselijkheid, verstoorde ademhaling en verstoorde hartslag. Ook kan geur psychische klachten veroorzaken, bijvoorbeeld spanningen, structurele onvrede over het woon- en leefklimaat en vermindering van activiteiten buitenshuis.

Nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen dienen daarom te worden getoetst aan de normen uit de per 1 januari 2007 in werking getreden Wet geurhinder en Veehouderij (Wgv). Als gevolg van deze wet worden normen gesteld voor de bouw van nieuwe geurgevoelige objecten in relatie tot geur afkomstig van veehouderijen.

Alleen een geurgevoelig object in het kader van de Wgv wordt tegen geurhinder beschermd. Met de realisatie van het project worden louter niet-geurgevoelige objecten verwezenlijkt. De diverse ontwikkelingen die worden gerealiseerd in het kader van het project betreffen geen gebouwen, en belangrijker nog zijn uitsluitend bedoeld voor een recreatief gebruik. Het recreatief gebruik heeft in dit geval een niet-permanent gebruik door dezelfde personen tot gevolg.

Het aspect geur is daarmee niet beperkend voor de realisatie van het project.

5.2.6 Externe veiligheid

Het algemene beleid voor externe veiligheid is gericht op het beperken en beheersen van risico's voor (beperkte) kwetsbare objecten vanwege het gebruik, de opslag en de productie van gevaarlijke stoffen (inrichting), het transport van gevaarlijke stoffen (openbare wegen, water- en spoorwegen, buisleidingen) en het gebruik van luchthavens.

Het beleid is onder andere verankerd in het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi), de bijbehorende Regeling externe veiligheid inrichting (Revi) en verder uitgewerkt / toegelicht in o.a. de Handleiding Externe Veiligheid Inrichtingen en de Handleiding Verantwoordingsplicht Groepsrisico.

In het externe veiligheidsbeleid staan twee doelen centraal: de bescherming van individuen tegen de kans op overlijden als gevolg van een ongeluk en de bescherming van de samenleving tegen het ontwrichtende effect van een ramp met een groter aantal slachtoffers; respectievelijk het plaatsgebonden risico (PR) en het groepsrisico (GR). Het plaatsgebonden risico van een bepaalde activiteit is de kans per jaar op een bepaalde plaats, dat een continu daar aanwezig gedacht persoon die onbeschermd is, komt te overlijden als gevolg van een mogelijk ongeluk met die activiteit. Het groepsrisico is de kans per jaar dat in één keer een groep mensen van een bepaalde omvang komt te overlijden bij een ongeval met gevaarlijke

stoffen. Voor het groepsrisico is geen norm gesteld. Uit het vigerende beleid, zoals onder andere vastgelegd in het Bevi, geldt een verantwoordingsplicht.

In het kader van het initiatief moet bekeken worden of er in of in de nabijheid van het projectgebied sprake is van risicovolle activiteiten.

Risicovolle bedrijvigheid rond het plangebied

Volgens de Risicokaart van Nederland liggen er in de directe omgeving geen inrichtingen die onder het Bevi vallen.

Transport gevaarlijke stoffen

Risicovol transport kan plaatsvinden over de N279, welke circa 750 m ten oosten van het projectgebied ligt. De weg is niet voorzien van een plaatsgebonden risicocontour.

Volgens artikel 8 van het besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt) moet er in een ruimtelijk plan ingegaan worden op de benoemde onderwerpen van artikel 8 als het projectgebied binnen 200 meter is gelegen van een transportroute. Aangezien in onderhavige situatie dit niet het geval is, is een verdere uitwerking niet opgenomen.

Risicovolle buisleidingen

Het transport van gevaarlijke stoffen middels buisleidingen is gebaseerd op het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb). Dit besluit verplicht gemeenten en provincies om buisleidingen op te nemen in het bestemmingsplan, inclusief een belemmerende zone. Het Bevb gaat niet uit van bebouwings-, veiligheids- of toetsingsafstanden, maar van grenswaarden voor plaatsgebonden risico en een verantwoordingsplicht voor groepsrisico, vergelijkbaar met het Bevi.

In de wijde omgeving rond het projectgebied is er geen sprake van de aanwezigheid van risicovolle buisleidingen.

Conclusie

Het aspect externe veiligheid vormt derhalve geen belemmering voor de realisatie van het project.

5.3 Waterparagraaf

In deze paragraaf wordt beschreven op welke wijze het waterhuishoudkundig systeem in het projectgebied opgebouwd is en hoe rekening is gehouden met de (ruimtelijk) relevante aspecten van (duurzaam) waterbeheer. Een beknopte beschrijving van de kenmerken van het watersysteem kan de benodigde inzicht geven in het functioneren van dit systeem.

Het projectgebied ligt binnen het beheersgebied van Waterschap Limburg. In het kader van het beleid van zowel de gemeente Peel en Maas als het waterschap dient binnen het projectgebied een duurzaam waterhuishoudkundig systeem gerealiseerd te worden.

Beleidskader

Relevante beleidstukken op het gebied van water zijn het Waterbeheerplan 2016-2021 van het waterschap, het Provinciaal Omgevingsplan Limburg 2014 (POL2014), het Nationaal Waterplan, WB21, Nationaal Bestuursakkoord Water en de Europese Kaderrichtlijn Water. Belangrijkste gezamenlijke punt uit deze beleidstukken is dat water een belangrijk sturend element is in de ruimtelijke ordening. Water legt een ruimteclaim op het landschap waaraan voldaan moet worden. De bekende drietrapsstrategieën zijn leidend:

- vasthouden-bergen-afvoeren (waterkwantiteit);
- voorkomen-scheiden-zuiveren (waterkwaliteit).

Tevens wordt thans gewerkt met de trits, hergebruik-bergen-infiltreren-afvoeren.

Daarnaast is de Beleidsbrief regenwater en riolering nog relevant. Hierin staat hoe het best omgegaan kan worden met het hemelwater en het afkoppelen daarvan. Ook hier gelden de driestapsstrategieën.

Het waterbeleid in het POL2014 sluit aan op de Europese Kaderrichtlijn Water en het Nationaal Waterplan. Het provinciaal waterbeleid omvat de volgende strategische doelen:

- herstel sponswerking: het voorkomen van wateroverlast en watertekort in het regionale watersysteem, anticiperend op veranderde klimatologische omstandigheden;
- herstel van de natte natuur: het bereiken van ecologisch gezonde watersystemen en grondwaterafhankelijke natuur;
- schoon water: het bereiken van een goede chemische kwaliteit voor water en sediment;
- duurzame watervoorziening: het beschermen van water voor menselijke consumptie, zodanig dat voldoende water van de vereiste kwaliteit via eenvoudige zuiveringstechnieken beschikbaar is;
- een veilige Maas: het streven naar een acceptabel risico voor overstromingen in het rivierbed van de Maas.

De waterkundige waarden zijn in het POL2014 weergegeven op de kaarten 'Regionaal Water' en 'Ondergrond'. Conform de kaart 'Regionaal Water' is het projectgebied aangewezen als 'Natte parel'. Deze aanduiding houdt in dat het gebied een hydrologisch waardevol natuurgebied betreft dat bescherming verdient. Conform de kaart 'Ondergrond' is het projectgebied aangewezen als 'Boringsvrije zone'. Aangezien met de realisatie van het project geen sprake is van grondboringen, is deze aanduiding in dit geval niet aan de orde.

Conform de algemene beleidsregels van het Rijk, de provincie, de gemeente en Waterschap Limburg dient bij het realiseren van een nieuwe verharding sprake te zijn van een hydrologisch neutrale ontwikkeling. Hydrologisch neutraal ontwikkelen houdt onder andere in dat het versneld afvloeiende hemelwater (als gevolg van extra verhardingen) dient te worden gecompenseerd door middel van extra waterberging. Via deze (tijdelijke) berging kan water vertraagd de bodem worden ingebracht, of vertraagd worden afgevoerd naar het bestaande watersysteem of geheel worden geïnfiltreerd in de bodem. Bij een hydrologisch neutrale ontwikkeling wordt dus geborgd dat extra afvloeiend hemelwater niet wordt afgewenteld op de omgeving.

Waterhuishoudkundige situatie

Op de leggerkaarten van Waterschap Limburg is te zien dat binnen het projectgebied geen oppervlaktewater ligt. Op enige afstand liggen de Eeuwelseloop en Haaglossing, beide primaire watergangen van het waterschap. De Keur van het waterschap zijn hierop van toepassing.

Op basis van de Keur mag binnen een zone van 5 meter van de insteek van deze watergang niet zonder vergunning van het waterschap worden gebouwd. Het projectgebied bevindt zich ruimschoots buiten deze zone. Een vergunning van het waterschap is derhalve niet benodigd.

Invloed planvoornemen

In het kader van het project betekent hebben alleen de fundering van de uitkijktoren een toename van het verhard oppervlak tot gevolg.

Hemelwater wat op de betonnen fundering valt van de uitkijktoren zal naar het maaiveld afstromen waar het, net zoals in de huidige onbebouwde situatie, kan infiltreren in de bodem. Gezien de zeer beperkte oppervlakte van de betonnen fundering (90 m²) worden er geen problemen verwacht met deze wijze van hemelwaterinfiltratie.

5.4 Kabels en leidingen

Grotere kabels en leidingen krijgen in een bestemmingsplan veelal een planologische beschermingszone door middel van een dubbelbestemming. Hiermee wordt de bedrijfszekerheid en de veiligheid van de betreffende leiding gewaarborgd.

Op basis van het vigerende bestemmingsplan is er geen sprake van een dergelijke dubbelbestemming in of in de nabijheid van het projectgebied.

Ook blijken kaarten van Gasunie, TenneT en Waterschapsbedrijf Limburg bevinden er zich in of in de nabijheid van het projectgebied geen belangrijke (ondergrondse) leidingen.

5.5 Natuur

De Europese natuurwetgeving is in Nederland, op het gebied van soort- en gebiedsbescherming, uitgewerkt in de Wet natuurbescherming (Wn). Deze wet heeft tot doel alle in Nederland in het wild voorkomende planten- en diersoorten en natuurgebieden (Natura2000-gebieden) te beschermen en in stand te houden.

Vanwege de ligging van het projectgebied in c.q. aan de rand van het Natura2000-gebied zijn de effecten van het project op de natuur onderzocht². Hierna volgen de conclusies van dit onderzoek.

Soortenbescherming

Bij het bepalen van de exacte recreatieve routes door het projectgebied dienen bomen met holtes of scheuren te worden gespaard. Indien dit niet mogelijk is, is nader onderzoek naar vleermuizen conform het geldende vleermuisprotocol noodzakelijk. Ook bomen met eekhoornnesten dienen te worden gespaard.

In verband met de aanwezigheid van streng beschermde soorten amfibieën in de directe omgeving van het projectgebied is het van belang dat graafwerkzaamheden alleen lokaal en met zeer kleinschalig materieel worden uitgevoerd. Er dient een ontheffing te worden aangevraagd voor heikikker.

De uitkijktoren wordt geplaatst binnen of grenzend aan (marginaal) leefgebied van levendbarende hagedis en mogelijk ook gladde slang. Voorafgaand aan de werkzaamheden dient het terrein voor deze soorten ongeschikt te worden gemaakt door onder meer alle vegetatie en beschutting handmatig te verwijderen. De werkzaamheden dienen verder te worden begeleid door een deskundige op het gebied van reptielen. Om een overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen is het noodzakelijk om voor gladde slang een ontheffing aan te vragen.

Nederlandse naam	Kwetsbare periodes	Werkzaamheden beste uit te voeren in de periode
Broedvogels	Medio maart – eind juli	Vanaf augustus t/m februari
Heikikker	December t/m juli	Nazomer/herfst*
Gladde slang		Oktober/november** en *

* = te bepalen door bevoegd gezag middels een verleende ontheffing

** = betreft alleen maaien conform soortprotocol Stowa

Andere effecten op streng beschermde soorten worden niet verwacht of kunnen worden voorkomen door het nemen van maatregelen,

Bij de provincie Limburg een VVGB aangevraagd voor het uitvoeren van betreffende werkzaamheden in relatie tot het voorkomen van flora en fauna. De provincie heeft deze VVGB op 5 juli 2019 afgegeven.

² Ecologica, Quickscan en passende beoordeling Wet natuurbescherming Vesting en Belfort Vossenbergh te Meijel, november 2018

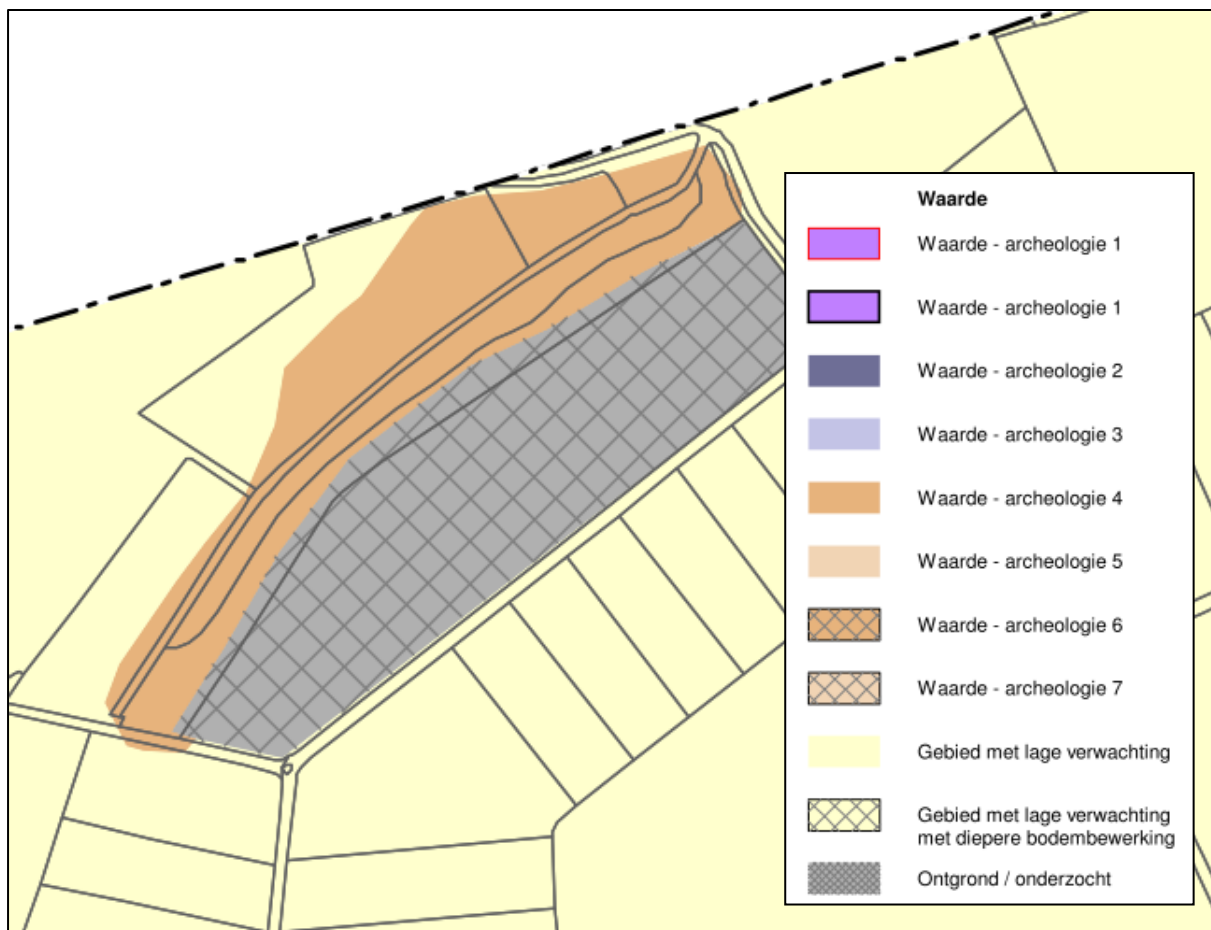
Gebiedsbescherming

Ruimtelijke, mechanische en fysische effecten als gevolg van de geplande werkzaamheden zijn niet te verwachten. Chemische effecten blijven volgens een berekening in Aerius onder de grenswaarde. Een vergunningsaanvraag van de Wet natuurbescherming is desalniettemin noodzakelijk. Aangeraden wordt te werken met biologisch afbreekbare hydrauliekolie.

Op 7 januari 2019 is een vergunning aangevraagd in het kader van de Wet natuurbescherming bij het bevoegd gezag, zijnde de provincie Limburg.

5.6 Archeologie en cultuurhistorie

Sinds de inwerkingtreding van de Wet op de archeologische monumentenzorg (Wamz) per 1 september 2007 is de gemeente verantwoordelijk voor het archeologiebeleid en heeft de provincie zich hiervan teruggetrokken. De gemeente Peel en Maas heeft dan ook stappen ondernomen om een eigen archeologiebeleid op te zetten. Op 28 juni 2011 heeft de gemeenteraad van Peel en Maas het gemeentelijke archeologiebeleid en de beleidskaart archeologie vastgesteld. Dit archeologiebeleid is vervolgens opgenomen in de Structuurvisie buitengebied.



Afbeelding 12. Uitsnede archeologische beleidskaart

In de Wet op de Archeologische Monumentenzorg is een raamwerk gegeven dat regelt hoe rijk, provincies en gemeenten om moeten gaan met het aspect “archeologie” in ruimtelijke plannen. De uitgangspunten van de Wet op de Archeologische Monumentenzorg zijn als volgt:

- De archeologische waarden dienen zoveel mogelijk in de bodem te worden bewaard;

- Er dient vroeg in het proces van de ruimtelijke ordening al rekening te worden gehouden met het aspect “archeologie”.

Er worden een 7-tal waarden archeologie onderscheiden, categorie 1 kent de hoogste verwachtingswaarde en categorie 7 de laagste verwachtingswaarde. Voor elke categorie geldt op basis van de verstoringsoppervlakte en de verstoringdiepte een onderzoeksplicht. De onderzoeksplicht bestaat in hoofdzaak uit veldwerkzaamheden (bureauonderzoek is grotendeels verricht bij het opstellen van de waarden- en verwachtingenkaart) om te bepalen of er archeologische waarden in de bodem aanwezig zijn.

De Vossenberghoeve kenmerkt zich door een hoge archeologische verwachtingswaarde. Voor de Vossenberghoeve is dan ook in het vigerende bestemmingsplan de dubbelbestemming ‘Waarde – Archeologie 4’ opgenomen. Dit betekent dat een archeologisch onderzoek noodzakelijk is zodra de bodem voor een oppervlakte groter dan 250 m² verstoord wordt. In het kader van het project zijn maar twee beperkte bodemingrepen voorzien: het herstellen van de loopgraven en het aanbrengen van de fundering van de uitkijktoren. De oppervlakte van de loopgraven bedraagt 2 * 20 = 40 m². De oppervlakte van de fundering bedraagt 90 m². De onderzoeksgrens wordt derhalve niet overschreden. Een archeologisch onderzoek is niet benodigd.

5.8 Verkeer en parkeren

Ten oosten van de Vossenberghoeve ligt de provinciale weg N279, welke de kern van Meijel verbindt met Asten en de snelweg A67. Ten zuiden van de Vossenberghoeve ligt de Nederweertdijk, welke de kern van Meijel verbindt met Nederweert, de snelweg A2 en Weert.

Door de aanwezigheid van deze wegen in de directe omgeving is de bereikbaarheid van de Vossenberghoeve gewaarborgd.

De verkeersaantrekkende werking als gevolg van de realisatie van het project is zeer beperkt. Uitgaande van een jaarlijks bezoekersaantal van 7.500 tot 10.000 bezoekers, welke voornamelijk in de zomerperiode het projectgebied zullen aandoen, bedraagt het gemiddeld aantal bezoekers in het hoogseizoen 41 tot 55 per dag. Er is bepaald dat deze bezoekers maximaal 78 voertuigbewegingen per dag genereren (38 auto's en 1 bus). Deze beperkte toename heeft geen nadelige gevolgen op de verkeersafwikkeling op omliggende wegen.

Een zandpad verbindt de Vossenberghoeve met de (ontsluitings)weg Vossenberghoeve. Voorlopig wordt langs dit zandpad geparkeerd. Ter ondersteuning van de opwaardering van het projectgebied zal een permanent parkeerterrein in de toekomst moeten worden gerealiseerd. De exacte locatie is thans nog niet bekend. In de te verlenen omgevingsvergunning ter realisatie van het project zal een voorwaarde worden opgenomen dat er maximaal 2 jaar lang geparkeerd mag worden langs het zandpad. Binnen die termijn moet een locatie zijn gevonden voor een permanent parkeerterrein.

5.9 Niet-gesprongen explosieven

Het complex van de Vossenberghoeve heeft door de strategische ligging een rol gehad ten tijde van de Tweede Wereldoorlog. Er bestaat derhalve de mogelijkheid dat in het projectgebied bommen zijn neergekomen en niet ontploft. Dergelijke niet-gesprongen projectielen zijn een gevaar voor bouwvakkers en recreanten wanneer deze verstoord worden.

Bij ontwikkelingen waar na de Tweede Wereldoorlog nog niet in de grond werd geroerd en er geen nadere onderzoeken hebben plaatsgevonden, dient er uit het oogpunt van veiligheid en zorgvuldigheid gezocht te worden naar niet-gesprongen explosieven (NGE).



Afbeelding 14. Uitsnede VEO Bommenkaart

Op de VEO Bommenkaart (Vereniging voor Explosieven Opsporing) staat aangegeven dat voor het projectgebied reeds een vooronderzoek is uitgevoerd om de aanwezigheid van niet-gesprongen explosieven te onderzoeken. In dit vooronderzoek (uitgevoerd in het kader van de Herinrichting Watersysteem Groote Peel (IDDS, 2015)) staat het volgende in de conclusie:

Achtergelaten CE ter plaatse verdedigingswerken

Binnen het onderzoeksgebied zijn stellingen en verdedigingswerken gesignaleerd. Conform het WSCS-OCE is het grondgebied binnen de verschillende bouwwerken aangemerkt als zijnde verdacht op de aanwezigheid van CE. De grenzen zijn bepaald aan de hand van georeferencierte luchtfoto's. Op de locatie van de stellingen kan achtergelaten munitie in de vorm van klein-kaliber munitie, handgranaten, geweergrenaten en munitie voor granaatwerpers (bijv. munitie voor draagbare antitankwapens) van zowel Duitse als geallieerde origine worden verwacht. Achtergelaten munitie kan ter plaatse van de verschillende stellingen en schuttersputten worden verwacht op een maximale diepte van 2,5 m-mv. Ter plaatse van de in het onderzoeksgebied aanwezige kazematten, kan CE in de vorm van de voornoemde munitiesoorten worden aangetroffen op een maximale diepte van 0,5 m-mv.

Mijnen

Uit de geraadpleegde bronnen is naar voren gekomen dat er binnen het onderzoeksgebied niet-volledig geruimde mijnenelden aanwezig zijn. Conform het WSCS-OCE is het verdachte gebied afgebakend op de grenzen zoals aangegeven op het mijnenlegrapport en/of ruimrapport. Mijnen in mijnenelden zijn normaliter te vinden tot een maximale diepte van 0,5 m-mv.

Een groot gedeelte van het onderzoeksgebied is niet verdacht op de aanwezigheid van CE, daar feitelijke aanwijzingen voor de aanwezigheid van CE ontbreken. Het gebied heeft echter lang in de frontlinie gelegen en daar komt verder bij dat op enkele van de geraadpleegde luchtfoto's, door de grote schaal en het feit dat de Groote Peel uit moeras- en veengebied bestaat, geen oorlogsschade geconstateerd kon worden. Het is niet onmogelijk dat er hier incidenteel wel CE kan worden aangetroffen. Er wordt geadviseerd om een protocol onverwachts aantreffen CE op te stellen voor aanvang van de geplande werkzaamheden. Daar waar verdachte gebieden het werkgebied overlappen, het zogenaamde opsporingsgebied, dient voorafgaande aan de voorgenomen bodemroerende werkzaamheden een detectieonderzoek te worden uitgevoerd.

6 UITVOERBAARHEID

6.1 Economische uitvoerbaarheid

Er wordt een samenwerkingsovereenkomst getroffen tussen Stichting Dorpsoverleg Meijel en Staatsbosbeheer (zijnde de eigenaar van de gronden), inzake de realisatie, het beheer en onderhoud.

6.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

6.2.1 Vooroverleg

Op de voorbereiding van een omgevingsvergunning waarbij sprake is van strijd met het bestemmingsplan, dient ten behoeve van het voldoen aan het criterium van een goede ruimtelijke ordening, vooroverleg te worden gevoerd conform artikel 3.1.1 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro).

6.2.2 In gesprek met Staatsbosbeheer

De grond en kazematten binnen het projectgebied zijn in eigendom van Staatsbosbeheer.

Staatsbosbeheer geeft toestemming voor de realisatie van het project aangezien het project zal bijdragen aan een opwaardering en intensievere beleving van de Groote Peel. Ook uit educatief oogpunt schrijft Staatsbosbeheer veel waarde aan het project toe.

6.2.3 In gesprek met de buurt

Stichting Dorpsoverleg Meijel heeft de buurt door middel van diverse presentaties ingelicht over het project. Op 11 december 2018 heeft een inloopavond plaatsgevonden voor de buurt en alle andere belangstellenden uit de omgeving. Toen is aangegeven dat de buurt op het eerste gezicht geen bezwaren heeft tegen het project.

6.2.4 Zienswijzen

De ontwerp omgevingsvergunning heeft vanaf 18 juli 2019 gedurende 6 weken ter inzage gelegen. Gedurende deze periode zijn er geen zienswijzen ingediend.

7 PROCEDURE

Voor het verlenen van een omgevingsvergunning voor het afwijken van het bestemmingsplan dient de uitgebreide procedure zoals beschreven in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) te worden gevolgd.

Voor de uitgebreide procedure geldt afdeling 3.4 van de Awb. De Wabo geeft hierop enkele aanvullingen. Dit zijn onder andere:

- Aanvraag, ontwerpbesluit en/of het definitieve besluit moeten op grond van zowel de Wabo als het Besluit omgevingsrecht (Bor) in bepaalde specifieke gevallen aan specifieke personen of instanties worden toegestuurd. Te denken valt aan het orgaan dat de verklaring van geen bedenkingen afgeeft, de Inspectie, een ander bestuursorgaan dan het aangewezen bevoegd gezag, etc.
- Iedereen kan zienswijzen op het ontwerpbesluit indienen (art. 3.12 lid 5 Wabo).
- De beslistermijn van zes maanden begint te lopen op de dag ná de dag van ontvangst van de aanvraag (art. 3.12 lid 7 Wabo).
- De beslistermijn van zes maanden mag éénmaal verlengd worden, met ten hoogste zes weken (art. 3.12 lid 8 Wabo).
- Indien er sprake is van een geval als bedoeld in artikel 2.12, eerste lid, aanhef en onder a, onder 3°, van de Wabo (de toestemming uit de Wabo die in de plaats komt van het projectbesluit) wordt de kennisgeving van het ontwerpbesluit en de mededeling van het definitieve besluit in de Staatscourant geplaatst en gezonden aan de eigenaar van en eventuele beperkt gerechtigden op de in het ontwerpbesluit begrepen gronden, voor zover dat nodig is met het oog op de toepassing van artikel 85 van de onteigeningswet (art. 3.12 lid 2 Wabo jo. art. 6.14 lid 2 Regeling omgevingsrecht). De mededeling van het definitieve besluit wordt tevens langs elektronische weg gedaan en beschikbaar gesteld (art. 6.14 Bor jo. Regeling standaarden ruimtelijke ordening 2008).